

Miejsca pracy wysokiej jakości w Metropolii Stołecznej i Powiatach Mazowsza. Dwie ścieżki rozwoju.

Paulina Bednarz
Warszawa, 25 maja 2010 r.

Zróżnicowanie wewnętrzne (1):

- Poziom Produktu Krajowego Brutto na mieszkańca w podregionie warszawskim jest ponad 4-krotnie wyższy niż w najbiedniejszym subregionie ostrołęcko-siedleckim.
- Sama Warszawa, osiąga niemal 160% średniego PKB Unii Europejskiej. Pozostałe podregiony województwa nie przekraczają poziomu 75% średniej Unii Europejskiej.

Zróżnicowanie wewnętrzne (2):

- Na Mazowszu transformacja rynkowa i gospodarcza była najszybsza i najbardziej udana w stosunku do całego kraju, głównie dzięki szybkiej i sprawnej prywatyzacji.
- W regionie działa obecnie prawie pół miliona firm (17% w skali kraju). Znajdują się tu niemal wszystkie gałęzie przemysłu (oprócz górniczego, stoczniowego i koksowniczego), lecz nie ma branży dominującej. Główne sektory gospodarki to handel, telekomunikacja, usługi finansowe, ubezpieczenia, IT, przemysł samochodowy i petrochemiczny.
- Warszawa oraz tereny ją okalające charakteryzują się ogromnym rozwojem rynku pracy i wzrostu gospodarczego w zakresie przemysłu i usług.

Zróżnicowanie wewnętrzne (3):

- poza Warszawą, dominuje rolnictwo - drobne indywidualne gospodarstwa. Użytki rolne zajmują ok. 67% powierzchni województwa (13% terenów rolnych Polski)
- dominuje ogrodnictwo i sadownictwo
- rozwój tych dziedzin możliwy jest m.in. dzięki bliskości Warszawy będącej bardzo chłonnym rynkiem
- zaplecze dla rozbudowanego w regionie sektora przetwórstwa żywności
- problemy tych obszarów: niekorzystne zjawiska demograficzne tj. przeludnienie agrarne i proces starzenia się ludności wiejskiej oraz ubogi pozarolniczy rynek pracy na obszarach pozametropolitarnych.

Rozwarstwienie rynku pracy:

- Zatrudnienie ogółem na przestrzeni lat 2001-2007 w Województwie Mazowieckim - wzrost o 205 tys. pracowników (z 1.454 tys. do 1.659 tys.)
- Powiaty Mazowska – nieznaczna zmiana - z 310 do 314 tys. Metropolia Stołeczna - wzrost o 201 tys. (z 1.143 tys. do 1.345 tys.)
- Jedenaście powiatów Metropolii Stołecznej, (w sumie 2,89 mln mieszkańców czyli 55,8% ogółu ludności województwa) oferowało w 2007 r. 1.345 tys. miejsc pracy, czyli 81,1% wszystkich miejsc pracy w województwie.
- 31 pozostałych Powiatów Mazowska, (w sumie 2,29 mln mieszkańców, czyli 44,2% ludności Mazowska), posiadało w 2007 r. tylko 18,9% miejsc pracy.
- Województwo Mazowieckie charakteryzowało się rażącą dysproporcją pomiędzy rozmieszczeniem ludności a rozmieszczeniem miejsc pracy. Zatrudnienie w Powiatach Mazowska miało na przestrzeni lat 2001-2007 charakter stagnacyjny, podczas gdy rynek pracy Metropolii Stołecznej charakteryzował się znaczącą dynamiką dodatnią.

Zatrudnienie ogółem w latach 2001-2007 w Metropolii

OPIS	2001	2007	Przyrost lub spadek
Ogółem	1143468	1345219	201751
TRANSPORT LĄDOWY; TRANSPORT RUROCIĄGOWY	55118	139338	84220
HANDEL DETALICZNY Z WYŁĄCZENIEM SPRZEDAŻY POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH I MOTOCYKLI, NAPRAWA ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO	67619	106910	39291
EDUKACJA	50422	84081	33659
POŚREDNICTWO FINANSOWE	64322	86546	22224
POŚREDNICTWO FINANSOWE Z WYŁĄCZENIEM UBEZPIECZEŃ I FUNDUSZY EMERYTALNO-RENTOWYCH	45125	63434	18309
PRODUKCJA ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH; NAPOJÓW	46056	55102	9046
DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA POZOSTAŁA	105496	113302	7806
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA, POZOSTAŁA	36938	43280	6342
INFORMATYKA	12352	17240	4888
SPRZEDAŻ, OBSŁUGA I NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH I MOTOCYKLI, SPRZEDAŻ DETALICZNA PALIW	15709	20311	4602

- 15 dziedzin odnotowało w latach 2001-2007 wzrosty zatrudnienia a jedynie w 8 – spadki.
- Spośród dziedzin, które w 2007 r. zatrudniały przynajmniej 15 tys. pracowników największe straty w zatrudnieniu odnotowały energetyka i ciepłownictwo (spadek o 15 tys.), produkcja urządzeń elektrycznych i optycznych (spadek o około 6 tys.), budownictwo (spadek o około 5 tys.) oraz ochrona zdrowia i opieka społeczna (spadek również o około 5 tys.).
- Kryzys w zatrudnieniu w ochronie zdrowia i opiece społecznej oraz radykalne spadki zatrudnienie w energetyce i ciepłownictwie.
- W dziedzinach przemysłowych w największym stopniu wzrosło zatrudnienie w przemyśle spożywczym oraz w produkcji maszyn i urządzeń gdzie indziej nie sklasyfikowanych.

Powiaty Mazowsza

- zatrudnienie wzrosło o około 1% - duża część dziedzin odnotowywała zarówno istotne spadki, jak i wzrosty zatrudnienia;
- ogromny wzrost zatrudnienia w edukacji, na przestrzeni 7 lat zwiększyła zatrudnienie ponad 2,5 razy;
- ogromna rola sektora publicznego jako pracodawcy - wskaźnik zatrudnienia w edukacji - ponad 11% w 2007 r.;
- brak zatrudnienia opartego na przedsiębiorczości – ogromne spadki zatrudnienia.
- przemysł spożywczy - spadek zatrudnienia o niemal 4 tys. osób.
- budownictwo - spadek o 6 tys. osób
- usługi pomocnicze dla biznesu (w tym obsługa nieruchomości) - 14 tys. osób
- pozostała działalność gospodarcza odnotowała spadek - 14 tys. osób.

Dziedziny gospodarki o większym niż 5.000 zatrudnieniu w 2007 r.

- kilkanaście, zwiększyło zatrudnienie, ale nie w stopniu kompensującym utratę miejsc pracy w kluczowych działach gospodarki Mazowsza.
- zatrudnienie spadało w sektorze gospodarczym o około 30 tys. osób i rośnie w sektorze publicznym o podobną liczbę.

Zatrudnienie w Powiatach Mazowsza

OPIS	2001	2007	Przyrosty lub spadki
Ogółem	310929	314196	3267
EDUKACJA	20748	55239	34491
PRODUKCJA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH I OPTYCZNYCH	4006	7599	3593
PRODUKCJA WYROBÓW CHEMICZNYCH	3910	7356	3446
TRANSPORT LĄDOWY; TRANSPORT RUROCIĄGOWY	8959	11467	2508
PRODUKCJA METALI I WYROBÓW Z METALI	9563	11310	1747
PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ	7755	9200	1445
PRODUKCJA MASZYN I URZĄDZEŃ, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANYCH	5281	6577	1296
HANDEL HURTOWY I KOMISOWY, Z WYŁĄCZENIEM HANDLU POJAZDAMI SAMOCHODOWYMI I MOTOCYKLAMI	11884	12909	1025
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA, POZOSTAŁA	6465	6932	467
HANDEL DETALICZNY Z WYŁĄCZENIEM SPRZEDAŻY POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH I MOTOCYKLI, NAPRAWA ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO	11856	12087	231

Fundusz wynagrodzeń

Metropolia Stołeczna

W roku 2007 ogólny fundusz wynagrodzeń w Metropolii Stołecznej wyniósł 51,8 mld zł, - 90,44% ogólnego funduszu płac na Mazowszu wynoszącego w sumie 57,3 mld zł. Udział ten wzrósł z 90,25% w roku 2002, czyli średniorocznie o około 0,04%.

- największe potencjały w zakresie funduszu płac mają wszystkie główne usługi materialne: handel hurtowy, poczta i telekomunikacja, działalność gospodarcza pozostała, transport lądowy i handel detaliczny.
- stagnacja funduszu wynagrodzeń w poczcie i telekomunikacji (telekomunikacja zalicza się do sektora ICT), produkcji urządzeń elektrycznych i optycznych (to dziedzina przyszłości).
- największy spadek funduszu wynagrodzeń w energetyce i ciepłownictwie (największy stopień prywatyzacji na rzecz podmiotów zagranicznych).

Fundusz wynagrodzeń w Metropolii Stołecznej w mln zł

OPIS	2002	2007	Przyrosty lub spadki
Ogółem	36331,6	51808,5	15476,9
DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA POZOSTAŁA	2921,8	5441,7	2519,9
HANDEL HURTOWY I KOMISOWY, Z WYŁĄCZENIEM HANDLU POJAZDAMI SAMOCHODOWYMI I MOTOCYKLAMI	4200,6	6432,9	2232,4
HANDEL DETALICZNY Z WYŁĄCZENIEM SPRZEDAŻY POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH I MOTOCYKLI, NAPRAWA ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO	1681	3263,6	1582,6
BUDOWNICTWO	1630,1	2870,2	1240,1
PRODUKCJA ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH; NAPOJÓW	1284	2271,4	987,3
TRANSPORT LĄDOWY; TRANSPORT RUROCIĄGOWY	3457	4425,8	968,7
POŚREDNICTWO FINANSOWE	660,5	1431,7	771,2
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA, POZOSTAŁA	1044	1706,6	662,6
INFORMATYKA	915,7	1461,7	546
PRODUKCJA MASY WŁÓKNISTEJ, PAPIERU ORAZ WYROBÓW Z PAPIERU; DZIAŁALNOŚĆ PUBLIKACYJNA I POLIGRAFICZNA	1370,9	1789,2	418,4

Fundusz wynagrodzeń

Powiaty Mazowsza

Jednostki gospodarki narodowej zlokalizowane w Powiatach Mazowsza miały w roku 2007 9,56% udziału w funduszu płac całego województwa (9,75% w 2002 r.)

- średnioroczny spadek udziału o około 0,04%
- zmniejsza się rola Powiatów Mazowsza jako lokalizacji źródeł wynagrodzeń w Województwie Mazowieckim.
- na przestrzeni lat 2002-2007 fundusz wynagrodzeń wzrósł w Powiatach Mazowsza o 39,5% (w porównaniu do 42,6% w Metropolii Stołecznej).
- niedorozwiniętą dziedziną był handel detaliczny, którego potencjał wynagrodzeniowy nie przekraczał 4% potencjału całego analizowanego obszaru.

Fundusz wynagrodzeń w Powiatach Mazowska w mln zł

OPIS	2002	2007	Przyrosty lub spadki
Ogółem	3925,1	5476	1550,9
HANDEL HURTOWY I KOMISOWY, Z WYŁĄCZENIEM HANDLU POJAZDAMI SAMOCHODOWYMI I MOTOCYKLAMI	183,8	325	141,1
PRODUKCJA WYROBÓW CHEMICZNYCH	98	219,8	121,8
PRODUKCJA MASZYN I URZĄDZEŃ, GDZIE INDEJ NIESKLASYFIKOWANYCH	124,2	244,9	120,7
BUDOWNICTWO	335,7	455,2	119,5
PRODUKCJA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH I OPTYCZNYCH	109,8	214,1	104,3
PRODUKCJA METALI I WYROBÓW Z METALI	218,3	321,6	103,3
TRANSPORT LĄDOWY; TRANSPORT RUROCIĄGOWY	214,4	311,5	97,1
OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI, WYNAJEM I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	197,2	279,9	82,7
PRODUKCJA ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH; NAPOJÓW	820,2	902,6	82,5
HANDEL DETALICZNY Z WYŁĄCZENIEM SPRZEDAŻY POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH I MOTOCYKLI, NAPRAWA ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO	148,2	217,2	69

Powiaty Mazowska zamieszkuje około 44% ludności województwa, posiadają zatrudnienie obejmujące nieco ponad 18% ogółu zatrudnionych w województwie oraz dysponują funduszem wynagrodzeń, który wynosił nieco ponad 9% całkowitego funduszu wynagrodzeń. Świadczy to o tym, że **duża część mieszkańców Powiatów Mazowska pracuje w Metropolii Stołecznej**, czyli suma funduszu wynagrodzeń osiągnięta przez mieszkańców Powiatów Mazowska jest wyższa niż wypłacalna przez tamtejsze jednostki gospodarcze.

Rynek pracy Powiatów Mazowska jest zdominowany przez dziedziny produkcyjne, przy istotnym niedorozwoju handlu i usług co powoduje, że mieszkańcy Powiatów wydają dużą część dochodów w Metropolii, co pogłębia problemy Powiatów Mazowska w zakresie rynku pracy.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia w działach (sekcjach) PKD

METROPOLIA STOŁECZNA	2007
POCZTA I TELEKOMUNIKACJA (dane dla województwa)	9896
INFORMATYKA	7065
DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA; POLIGRAFICZNA I PRODUKCJA ZAPISANYCH NOŚNIKÓW INFORMACJI	4759
PRODUKCJA WYROBÓW CHEMICZNYCH	4596
HANDEL HURTOWY I KOMISOWY, Z WYŁĄCZENIEM HANDLU POJAZDAMI SAMOCHODOWYMI I MOTOCYKLAMI	4474
DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA TRANSPORT; DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z TURYSTYKĄ	4285
DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA POZOSTAŁA	4002
BUDOWNICTWO	3901
PRODUKCJA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH I OPTYCZNYCH	3582
PRODUKCJA MASZYN I APARATURY ELEKTRYCZNEJ GDZIE INDEKS INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANA	3541

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia w działach (sekcjach) PKD

- wysoka pozycja wynagrodzeń w dziedzinach opartych na nowoczesnych usługach rynkowych (telekomunikacja, informatyka, wydawnictwa, logistyka) oraz relatywnie wysoki poziom wynagrodzeń w handlu hurtowym
- przeciętny poziom wynagrodzeń w budownictwie przewyższał średnie poziomy we wszystkich dziedzinach przemysłu poza przemysłem chemicznym
- wysokość przeciętnych wynagrodzeń w większości dziedzin przemysłu była na średnim poziomie, natomiast usług bytowych na niskim.
- rosnąca rola nowoczesnych usług rynkowych, w tym dla biznesu, ogromne znaczenie handlu hurtowego (w tym zagranicznego) i średni poziom wynagrodzeń w większości dziedzin przemysłu.
- 18 spośród analizowanych branż posiadało w 2007 r. wynagrodzenia powyżej 3.000 zł. Ogólnie można stwierdzić, iż przeciętny poziom wynagrodzeń w większości dziedzin gospodarki Metropolii Stołecznej był zadowalający.

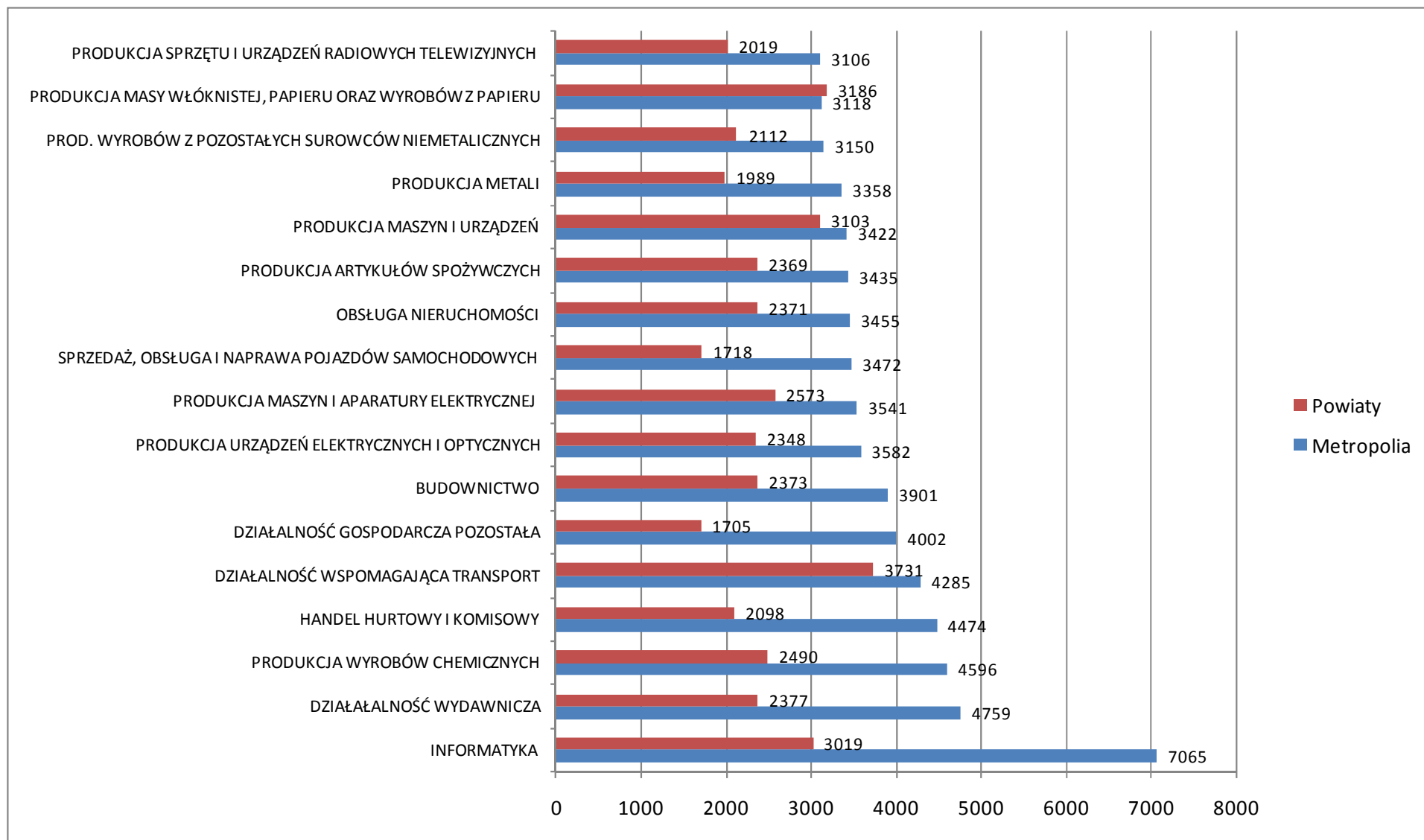

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia w działach (sekcjach) PKD

POWIATY MAZOWSZA	2007
DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA TRANSPORT; DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z TURYSTYKĄ	3731
PRODUKCJA MASY WŁÓKNISTEJ, PAPIERU ORAZ WYROBÓW Z PAPIERU	3186
PRODUKCJA MASZYN I URZĄDZEŃ, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANYCH	3103
INFORMATYKA	3019
PRODUKCJA MASZYN I APARATURY ELEKTRYCZNEJ GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANA	2573
PRZETWARZANIE ODPADÓW	2492
PRODUKCJA WYROBÓW CHEMICZNYCH	2490
PRODUKCJA, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANA	2488
PRODUKCJA MEBLI; DZIAŁALNOŚĆ PRODUKCYJNA GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANA	2488
PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ	2457

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia w działach (sekcjach) PKD

- tylko 5 dziedzin posiadało wynagrodzenia wyższe niż 3.000 zł
- wynagrodzenia w Powiatach Mazowska są znacząco niższe niż w metropolii.

Przeciętne wynagrodzenia

- we wszystkich (poza jedną) porównywanych dziedzinach gospodarki Metropolii Stołecznej i Powiatów Mazowsza poziom wynagrodzeń w metropolii jest wyższy
- spośród 17 najwyżej opłacanych dziedzin, wynagrodzenia w Metropolii są wyższe o 60% niż analogiczne wynagrodzenia w Powiatach Mazowsza (3.924 zł w relacji do 2.445 zł).
- Powiaty Mazowsza posiadają znacznie niższy poziom wynagrodzeń niż stawki w analogicznych branżach Metropolii Stołecznej, co sprzyja rozwojowi „dojazdowego” rynku pracy.
- Mazowsze, jako całość, poza Metropolią Stołeczną bardzo potrzebuje rozwoju dziedzin, zapewniających lepiej płatne miejsca pracy.

Dwupoziomowy rynek pracy (1)

- W **Metropolii Stołecznej** rynek pracy rozwija się **dynamicznie** i jest skoncentrowany wokół **handlu i nowoczesnych usług rynkowych** z istotną rolą przemysłu spożywczego. Ważną rolę pełnią również nowoczesne przemysły i dziedziny przyszłości, ale z punktu widzenia potencjałów rynku pracy znajdują się one jeszcze na nisko zaawansowanych etapach rozwoju. Wydaje się, że niezbędne jest wsparcie dla tych dziedzin, ponieważ poziom ich rozwoju nie jest jeszcze zadowalający.
- W **Powiatach Mazowsza** rynek pracy jest znacznie **uboższy**, oparty jest na **tradycyjnych przemysłach**, w znacznie mniejszym stopniu na handlu i nowoczesnych usługach rynkowych. Rośnie uzależnienie od finansowania budżetowego. Uzależnieniu Powiatów Mazowsza od wytwórczości przemysłowej towarzyszy niedorozwój usług rynkowych i handlu. Duża część mieszkańców Powiatów Mazowsza dojeżdża do pracy w metropolii. Obszar Powiatów Mazowsza dostarcza tylko około jednej dziesiątej dochodów z pracy, podczas gdy zaludnia go 44% ludności Mazowsza.

Dwupoziomowy rynek pracy (2)

- Istnieje poważne rozwarstwienie w wysokości wynagrodzeń pomiędzy analizowanymi obszarami w tych samych dziedzinach gospodarki - przeciętnie o 60% wyższe wynagrodzenia w Metropolii niż w Powiatach Mazowska. Jest to silny stymulator rozwoju „dojazdowego” rynku pracy.
- Oba obszary wymagają interwencji zmierzającej w kierunku wzrostu roli dziedzin zapewniających miejsca pracy wysokiej jakości.

Dziękuję za uwagę

premium-praca@premium-praca.pl

www.premium-praca.pl

www.iped.pl